

Toimittajat Aki Kangas ja Marita Penttilä
kk-kvp-palvelut(at)helsinki.fi

Tässä uutiskirjeessä:
Kirjastoverkkopalvelut-uutiskirje ja FinELib-tiedote yhdistyivät
Kansalliskirjaston tietohallintostrategia lausuntokierroksella
Kevään asiakaskyselyt
Ammattikorkeakouluille yhteinen verkkokirjasto
MARC 21-Fin -> MARC 21 –tuotantotesti on alkanut
Nelli ja RSS
Onesta on nyt Uoma
FinELib: wiki, aineistohankinnat, Halti ja lomatiedot
Koulutukset ja tapahtumat

Tekstien yhteydessä mainitut url-osoitteet ovat suorina linkkeinä tiedotteen lopussa.

KIRJASTOVERKKOPALVELUT-UUTISKIRJE JA FINELIB-TIEDOTE YHDISTYIVÄT

Hyvä lukija,

Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalvelut kehittää toimintaansa yhteisesti sovittujen linjausten mukaisesti. Yksi tärkeistä kehittämiskoh-teista on viestintä - haluamme tarjota sidosryhmillemme oikeata tietoa oikeaan aikaan mahdollisimman helposti saatavassa muodossa.

Uutiskirje on yksi viestimme kuljettajista. Olemme päättäneet kerätä kirjastoille tärkeät tiedot yhteen dokumenttiin, joka nyt korvaa kirjastoverkkopalvelut-uutiskirjeen sekä FinELib-tiedotteen.

Uutiskirje lähetetään sidosryhmien postituslistoille ja se on luettavissa myös suoraan verkkosivuiltamme.

Kehitämme palveluamme palautteiden perusteella ja otamme mielellämme vastaan aloitteita, ehdotuksia ja parannusehdotuksia.

Toivotan kaikille lukijoille kauniita kevätpäiviä!

Kristiina Hormia-Poutanen, johtaja
Kansalliskirjasto, Kirjastoverkkopalvelut

KANSALLISKIRJASTON TIETOHALLINTOSTRATEGIA LAUSUNTOKIERROKSELLA

Kansalliskirjaston tietohallintostrategia on lähetetty lausuntokierrokselle kirjastosektoreille ja muille sidosryhmille.

Tietohallintostrategiassa linjataan kirjastoille ja muille muistiorganisaatioille suunnattujen palvelujen kehittäminen vuosina 2008–2012.

Digitaalisen aineiston pitkäaikaissäilytyksen organisointi ja muistiorganisaatioiden yhteisen hakujärjestelmän kehittäminen ovat strategiassa keskeisiä aiheita.

Taustalla ovat uuden vapaakappalelain voimaantulo vuoden 2008 alussa sekä elektronisen julkaisemisen jatkuva kasvu. Ne edellyttävät digitaalisen aineiston pitkäaikaissäilytyksen organisoimista ja uusien, aiempaa tehokkaampien hakujärjestelmien luomista.

Merkittävä tietojärjestelmiin liittyvä muutos on asiakasliittymän ja taustajärjestelmien erottaminen. Muutoksen myötä on mahdollista

rakentaa muistiorganisaatioiden yhteinen asiakasliittymä.

Pitkäaikaissäilytyksen ja yhteisen asiakasliittymän lisäksi strategiassa määritellään kansallisen yhteisluettelon kehittäminen sekä kansallisen digitoinnin tuotannonohjaus. Kirjastojen konsortiorakenteen selkiyttäminen sekä henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ovat myös olennaisia.

Tietohallintostrategian valmistelu aloitettiin keväällä 2007. Suunnittelussa on ollut mukana kirjastoverkon edustajista koottu aivoriihi. Strategiategesti valmistui vuodenvaihteessa ja se lähetettiin lausuntokierrokselle tammikuun lopulla. Lausuntoja on pyydetty 20.3.2008 mennessä.

Strategiatyön etenemisestä tiedotetaan lähemmin kevään aikana.

Lisätietoja:

- kehittämisjohtaja Juha Hakala, juha.hakala(at)helsinki.fi

KEVÄÄN ASIAKASKYSELYT

Tänä keväänä toteutetaan kaksi asiakaskyselyä: Kansalliskirjaston koordinoima kansallinen asiakaskysely yliopisto-, ammattikorkeakoulu-, erikois- ja yleisten kirjastojen asiakkaille sekä Kansalliskirjaston asiakaskirjastoille suunnattu kysely.

Kansalliskirjaston koordinoima kansallinen asiakaskysely toteutetaan maaliskuussa. Kyselyssä on mukana kirjastoja kaikilta kirjastosektoreilta. Kyselystä saadaan tietoa kirjastopalvelujen käytöstä ja vaikutuksista kansallisella tasolla sekä myös paikallisesti kirjastojen toiminnan kehittämiseksi.

Kyselyyn osallistuvia kirjastoja pyydetään linkittämään kysely omille verkkosivuilleen ja tiedottamaan kyselystä asiakkailleen.

Lisätietoja ja ohjeita kyselyyn osallistuville kirjastoille osoitteessa:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/kayttajakysely2008.html>

Kansalliskirjasto toteuttaa myös kyselyn omille asiakaskirjastoilleen. Asiakaskirjastoille suunnattu kysely toteutetaan huhtikuussa. Kyselyn tarkoituksena on selvittää kirjastojen tyytyväisyyttä Kansalliskirjaston tarjoamiin palveluihin sekä koota kehittämis ehdotuksia.

Asiakaskirjastoille suunnattuja kyselyjä toteutetaan joka toinen vuosi, edellisen kerran keväällä 2006.

Lisätietoja:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/asiakaskyselyt.html>

Lisätietoja:

- suunnittelija Aki Kangas, aki.kangas(at)helsinki.fi

AMMATTIKORKEAKOULUILLE YHTEINEN VERKKOKIRJASTO

Ammattikorkeakoulut rakentavat kansallisen verkkokirjaston yhteistyössä Kansalliskirjaston Doria-palvelun kanssa. Asiaa koskeva viisivuotinen sopimus allekirjoitettiin helmikuun alussa.

Verkkokirjaston ensimmäisenä tavoitteena on kaikkien AMK-opinnäytteiden elektroninen julkaiseminen. Ajan myötä palveluun lisätään myös muuta ammattikorkeakouluissa syntyvää verkkoaineistoa.

Ammattikorkeakoulut vastaavat kokonaan palvelun sisällöstä. Kansalliskirjasto taas toteuttaa keskitetyn tallennus- ja julkaisualueen tekniikan avoimen lähdekoodin DSpace-ohjelmistolla. Ohjelmistoa käytetään laajasti maailmalla, ja se on käytössä myös useissa suomalaisissa julkaisuarkistoissa muun muassa Doria-palvelussa, <http://www.doria.fi>.

Suunnitelmien mukaan ensimmäiset ammattikorkeakoulut ottavat järjestelmän käyttöön

toukokuussa 2008. Muut ammattikorkeakoulut liittyvät mukaan tämän ja ensi vuoden aikana.

Verkkokirjasto on osa ammattikorkeakoulujen Open Access –hanketta, jonka tavoitteena on avoimen julkaisemisen lisääminen. Hankkeen toinen osakokonaisuus on Open Access –julkaisu: <http://osaaja.net/>.

Hankkeen rahoittavat ammattikorkeakoulut ja opetusministeriö.

Lisätietoja:

- pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalo, Kansalliskirjasto
esa-pekka.keskitalo(at)helsinki.fi
- kirjastosuunnittelija Anna-Kaisa Sjölund, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
anna-kaisa.sjolund(at)seamk.fi

MARC 21-Fin -> MARC 21 –TUOTANTOTESTI ON ALKANUT

Voyager-kirjastoille suunniteltu bibliografisten tietojen konversiopaketti MARC 21-Fin -> MARC 21 - on saatavana Voyager-kirjastojen testausta varten.

Myös muiden kuin Voyager-kirjastojen kommentit ja havainnot ovat tervetulleita. Voyager-kirjastojen varsinainen tuotantokonversio tehdään tämän vuoden (2008) lopussa.

Konversiopaketti on saatavana Kansalliskirjaston verkkosivuilla:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/formaatit/mafi2matuotantotesti.html>

Konversio-ohjelma USEMARCON sekä sen graafinen käyttöliittymä USEMARCON GUI ovat kehittyneet konversiopaketin suunnittelun ohessa entistäkin paremmiksi ja konversiopaketin toimivuus edellyttää niiden uusimpien versioiden (kirjoittamishetkellä v. 3.01) käyttöönottoa.

Lisätietoja:

- marc-posti(at)helsinki.fi

Tiesitkö, että

Suomen kirjastojen tiedontallennuksessa on tällä hetkellä (v. 2008) käytössä kolme MARC-formaattia: FINMARC, MARC 21-Fin ja MARC 21. Kirjastojen kansallisen ja jatkuvasti lisääntyvän kansainvälisen yhteistyön kannalta hajanainen MARC-tilanne ei ole hyvä, vaikka käytössä onkin konversiovälineitä.

Keväällä 2004 Voyager-järjestelmää käyttävissä kirjastoissa aloitettiin keskustelu formaatin vaihtamisesta, ja päätös siirtyä MARC 21 -formaattiin tehtiin syksyllä 2005. Sen jälkeen alettiin pohtia, voitaisiinko MARC 21 -formaattia suositella kaikkien Suomen kirjastojen yhteiseksi tallennusmuodoksi. Tällainen suositus tehtiin lopulta tammikuussa 2007.

Voyager-kirjastojen päätöksestä alkunsa saanut muutosprojekti on lähtenyt liikkeelle Kansalliskirjastossa vuoden 2006 alussa ja Voyager-kirjastojen tietokannoissa formaatti vaihdetaan vuoden 2008 lopussa.

NELLI JA RSS

Nelli-portaalissa on otettu käyttöön Nelli-toimiston kehittämä RSS-syötteiden tuki. Sen avulla Nelliin kirjautuneet asiakkaat voivat luoda omista hauistaan RSS-syötteitä.

Moni hakuympäristön rajoitusten takia tämän tarkempia tietoja ei saada, mutta monissa tietokannoissa uusimmat artikkelit ovatkin ensimmäisten joukossa.

Syötteiden avulla asiakkaat saavat ilmoituksen, kun hakutulokset muuttuvat. Hakutulosten lukumäärän lisäksi asiakas saa tiedot sadan ensimmäisen hakutuloksen muutoksista

Tiesitkö, että

RSS on järjestelmä, jonka avulla voi saada tiedon esim. verkkosivujen muutoksista ja päivityksistä. RSS-syötteet ovat yleistyneet erityisesti blogeissa, mutta niitä voidaan käyttää muissakin yhteyksissä, kuten uutisissa ja tiedotteissa.

RSS-syötteiden luonti on helppoa. Esimerkiksi Mozilla Firefox tai Internet Explorer 7 -selainta käytettäessä RSS-syötteen eli -feedin saa käyttöön oranssia RSS-ikonia klikkaamalla.

ONESTA ON NYT UOMA

Tieteellisten kirjastojen yhteistilastojärjestelmän toimittaja, Onesta Solutions, osti toisen alan toimijan, Uoma Oy:n helmikuun puolivälissä julkistetulla yrityskaupalla. Uusi yritys jatkaa toimintaansa nimellä Uoma Oy.

Yhdistymisen myötä rikkaiden internet-tekniikoiden ja sisällönhallintaratkaisujen asiantuntemus on keskitetty saman katon alle ja uusi yritys tähtääkin Suomen johtavaksi helpokäyttöisten sähköisten palveluiden toimittajaksi.

Yhdistyneen yrityksen palveluksessa on n. 40 sisällönhallinnan, ohjelmistokehityksen ja käyttöliittymäsuunnittelun ammattilaista. Sen omistavat toimiva johto ja henkilöstö (n.60 %) sekä Avaus Consulting Oy (n. 40 %).

Yrityksen toimitusjohtajaksi tuli Onestan toimitusjohtaja Samuel Salmenlinna. Uoman toimitusjohtaja Juha Lamminkari siirtyi teknologiajohtajaksi.

Kansalliskirjasto jatkaa yhteistyötä uudistuneen kumppanin kanssa ja yhteistilaston ylläpito ja kehittäminen jatkuu normaaliin tapaan.

FINELIB

FinELib

FinELib avaa wiki-alueen:
Aineistojen käyttöoikeustiedot siirtyvät wikiin maaliskuussa

FinELib-aineistojen käyttöoikeustiedot siirretään uuteen osoitteeseen wiki-sivuille. Sivulla julkaistaan ensimmäisessä vaiheessa aineistojen kuvaukset sekä tiedot käyttöoikeuksista ja niiden rajoituksista.

Tarkoituksena on helpottaa pääsyä näihin tietoihin. Muutoksen yhteydessä aineistojen käyttöoikeustietojen url-osoitteet muuttuvat.

FinELibin wiki-kokonaisuutta laajennetaan asteittain. Osoitteen avautumisesta tiedotetaan maaliskuun aikana

AINEISTOHANKINNAT

Uudistettavat aineistot

Aineistoista, joiden sopimuskausi päättyy tämän vuoden lopussa, on käynnistymässä uudistamisneuvottelut. Neuvottelujen tueksi pyydämme tänä keväänä kommentteja ja toiveita aineistojen tilaajilta.

Ei uusia aineistoja neuvotteluihin

FinELib-konsortion toiminnan painopisteenä vuonna 2008 on toimintaympäristön muutosten hallinta ja palvelujen tuottaminen tehokkaasti uudenaikaisessa ympäristössä.

FinELibin kautta hankittujen aineistojen määrä on kasvanut jo satoihin aineistoihin. Palveluyksiköllä on vuonna 2008 käytettävissään edellisvuotta vähemmän henkilöresursseja, joten tänä vuonna ei oteta uusia aineistoja neuvoteltavaksi. Poikkeuksena ovat aineistot, joiden neuvotteluja jatketaan vuodelta 2007 (esim. ArtStor ja Lippincott).

Konsortioryhmä on päättänyt asiasta kokouksessaan 23.11.2007, ks. pöytäkirja kohta 3: http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib/finelib_konsortio/kokousasiakirjat/

HALTI

Pyydämme, että organisaatiot tarkistavat Halti-tietokannasta omien yhteystietojensa ajan tasaisuuden. Vanhentuneet tiedot tulee poistaa tai päivittää ajan tasalle.

Halti-tietokannan ylläpitoon ja aineistokoulutusten järjestämiseen on saatu lisävoimia. Tiina Lipsanen ylläpitää Haltin FinELib-aineistojen käyttäjätilastoja. Päivi Holopainen osallistuu FinELibin aineisto- ja asiantuntijakoulutusten järjestämiseen sekä Halti-tietokannan ylläpitoon.

FinELib-palveluyksikön lomatiedot

Tiedot FinELib-henkilöstön talvi- ja kevätlomista ovat luettavissa Haltista. Yksittäisten toimihenkilöiden lomien aikana palveluosoitteenposti luetaan päivittäin ja tiedusteluihin vastataan lomista huolimatta.

FinELib-ohjausryhmän kokous pidetään 8.5.2008 ja FinELib-päivä 9.5.2008.

KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT

Tervetuloa koulutuksiin ja tapahtumiin!

Keväällä järjestämme tilaisuuksia seuraavasti:

Kirjastoverkkopäivä 11.4.2008

klo 10.00–16.00

Helsingin yliopisto, Porthania, Yliopistonkatu 3, Sali PII

Ohjelma ja lisätiedot: <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala>

Ilmoittautuminen: <https://kampela.it.helsinki.fi/elomake/lomakkeet/7500/lomake.html>

LINDA-päivä 6.5.2008

Helsingin yliopisto, Teollisuuskatu 23

Tarkemmat tiedot päivän ohjelmasta ja ilmoittautumisesta maaliskuussa

Tilaisuus on suunnattu Voyager-kirjastoille.

Lisätietoja: <http://www.lib.helsinki.fi/linna2/intra/index.htm>

FinELib-päivä 9.5.2008

klo 10.00–16.00

Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 33, Pieni juhlasali, 4. krs

Tilaisuus on suunnattu FinELib-konsortion jäsenille.

Lisätietoja: <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib>

MARC 21-koulutus 19.–20.5.2008

Helsinki, kellonaika ja paikka täsmentyvät myöhemmin

Kouluttajana Sally McCallum, Library of Congress. Koulutus on maksullinen.

FinELib kertoo ja kuuntelee – lisensointiseminaari 2, 23.5.2008

klo 10.00–16.00

Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 33, Pieni juhlasali, 4. krs

FinELib-lisensointiseminaarin toinen osa. Jatkoa marraskuussa pidetyille lisensointiseminaarille.

Tilaisuus on suunnattu FinELib-konsortion jäsenille.

Lisätietoja: <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib>

Kevään aineistokoulutukset FinELib-konsortion jäsenille

Kevään aineistokoulutusten aikataulus ja suunnittelutyö on parhaillaan käynnissä. Luvassa on koulutusta ainakin seuraavista aineistoista:

OVID – Tampere 4.3.2008, Helsinki 5.3.2008, Oulu 28.4.2008

ISI -FSTA – maaliskuussa Helsingissä, Tampereella ja Oulussa

SAGE – toukokuussa

EBSCO –käyttöliittymäkoulutus (ruotsinkielinen) – 13.3.2008 Vaasan tieteellinen kirjasto Tritoniassa

Lisäksi on suunnitteilla seuraavaa koulutusta: PressDisplay, Helecon, Proquest / CSA, Priolnfo: Ebrary, Knovel, Source OECD.

Aineistokoulutuksista saa lisätietoja ja niihin voi ilmoittautua verkossa

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib>

KIRJASTOVERKKOPALVELUJEN YHTEYSTIEDOT

Kirjastoverkkopalvelut kk-kvp-palvelut(at)helsinki.fi

Palvelukohtaiset sähköpostiosoitteet

Armas-toimisto armas-toimisto(at)helsinki.fi

Asiasanastot vesa-posti(at)helsinki.fi

Doria doria-oa(at)helsinki.fi

Fennica-tietokanta fennica-posti(at)helsinki.fi

FinELib-palveluyksikkö finelib(at)helsinki.fi

Linnea-yhteistietokannat linnea-posti(at)helsinki.fi

MARC-formaatti marc-posti(at)helsinki.fi

Nelli-toimisto nelli-toimisto(at)helsinki.fi

Standardointi linnea-posti(at)helsinki.fi

Viola-tietokanta viola-posti(at)helsinki.fi

Yhteistilasto kk-kitt(at)helsinki.fi

Tarkemmat yhteystietomme ja puhelinnumerot ovat osoitteessa

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/yhteystiedot.html>

TIEDOTTEEN LINKIT

Uutiskirjeen tilaus

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/uutiskirje.html>

Kirjastoverkkopalveluiden palautelomake

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/palaute.html>

Kevään asiakaskyselyt

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/kayttajakysely2008.html>

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/asiakaskyselyt.html>

MARC 21 -konversiopaketti

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/formaatit/mafi2matuotantotesti.html>

Koulutukset ja tapahtumat

Kirjastoverkkopäivän ohjelma ja ilmoittautuminen

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala>

<https://kampela.it.helsinki.fi/elomake/lomakkeet/7500/lomake.html>

FinELib-aineistokoulutukset

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/finelib>

Kirjastoverkkopalvelut-uitiskirje

on Kansalliskirjaston kirjastoasiakkaille suunnattu tiedote, jolla välitämme ajankohtaista tietoa kirjastoverkolle tarjottavista palveluista, niiden kehittämisestä sekä tapahtumista ja koulutuksista.

Uutiskirje ilmestyy neljä kertaa vuodessa, kaksi kertaa keväällä ja syksyllä.

Voit tilata uutiskirjeen osoitteessa

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/koordinointi/kivepaviestinta.html>